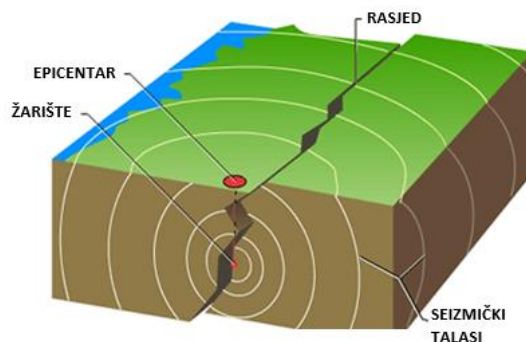

Osnovni seizmološki pojmovi

<https://www.meteo.co.me/page.php?id=152>

- **Zemljotres** je složeni dinamički proces koji se manifestuje iznenadnim lomom stijenskih masa. Zemlji ne kore pod dejstvom visokih napona.

- **Epicentar** - Vertikalna projekcija hipocentra na Zemljinu površ.
- **Hipocentar** - Žarište zemljotresa ili fokus je mjesto maksimalne koncentracije napona u stijeni - neposredno prije loma stijene, odnosno njenog rasijedanja.
- **Intenzitet zemljotresa** - Predstavlja učinak zemljotresa na površini terena - na ljude, u prirodnoj i izgrađenoj sredini. Izražava se opisnom skalom intenziteta. U upotrebi je bilo/jeste više skala i intenziteta: MSK (Medvedev-Sponheuer-Karnik), MM (modifikovana Merkalijska skala), japanska skala i intenziteta i dr.
- **Magnituda** - Relativna mjera oslobođene energije u zemljotresu. Čarls Rihter je 1935. godine definisao magnitudu zemljotresa kao energetska mjeru dogođenog zemljotresa. Magnituda nema gornju i donju granicu i neimenovan je broj. Magnituda se određuje na osnovu amplitude kretanja tla i izmjerene na seizmogramima.
- **Rasjedi** - Kada naponi u stijenskim masama dostignu granicu mehaničke čvrstoće stijena, dolazi do pucanja duž najslabijih stijenskih masa tj. nastajanja novih tektonskih formi koje zovemo rasjedi.

45 GODINA OD ZEMLJOTRESA 1979. GODINE

- **Zemljotres od 15. aprila 1979. godine (07:19)** sa magnitudom 7.0 jedinica Rihterove skale izazvao je katastrofalna razaranja na dužini od preko 100 km. Intenzitetom od IX stepeni Merkalijeve skale zemljotres je pogodio cijelo Crnogorsko primorje. Epicentar zemljotresa se nalazio u Jadranskom moru, između Ulcinja i Bara, na udaljenosti od oko 15 km od obale.
- U Crnoj Gori je 101 osoba izgubila život, dok je u Albaniji bilo 35 žrtava.
- Uništen je ogroman dio savremenih hotelskih kapaciteta, oštećena su 53 zdravstvena objekta, 570 objekata socijalne i dječije zaštite, 240 školskih objekata.

- Oštećeno je oko 350 km magistralnih i 200 km regionalnih puteva.
- Procijenjena šteta je bila gotovo 4.5 puta veća od nacionalnog bruto proizvoda – približno današnjih 16 milijardi dolara.

**Zemljotresi ne ubijaju ljude, već
urušavanje loše građenih objekata i
infrastruktura.**

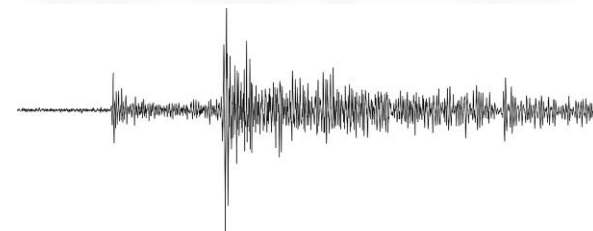

Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju
Sektor za seizmologiju

EDUKUJ SE!

ZEMLJOTRES

BUDI SPREMAN!

Direktorat za zaštitu i spašavanje,
Ministarstvo unutrašnjih poslova

POSTUPANJE

PRIJE

- Prepoznajte koji su konstruktivni zidovi u vašem objektu – proučite plan objekta
- Osigurajte police ili stvari koje tokom zemljotresa mogu da padnu. Smjestite opasne i zapaljive materije na sigurno mjesto

- Držite u kući osnovni set opreme za preživljavanje: baterijsku lampu, vodu, radio prijemnik sa rezervnim baterijama, neophodne medikamente...

- U kući, stanu, školi – odrediti sigurno mjesto za sklanjanje u slučaju zemljotresa, i to dalje od prozora, većih staklenih površina i pregradnih zidova

BROJEVI ZA HITNE INTERVENCIJE

- Direktorat za zaštitu i spašavanje MUP-a, Operativno-komunikacioni centar OKC - **112**
- Evropski broj za hitne službe - **112**
- Policija - **122**
- Opštinske službe zaštite i spašavanja - **123**
- Hitna medicinska pomoć - **124**
- Služba sigurnosti na moru - **129**

U SLUČAJU

TOKOM

- Ostanite mirni i prisebni – ne dozvolite da vas obuzme panika
- Ostanite u kući dok potres ne prestane i nađite zaklon u dovratnicima, kod nosećih zidova, ispod stola - spustite se na koljena, pokrijte lice i glavu rukama
- Udaljite se od stakla, prozora, spoljnih zidova i vrata, i bilo čega što može da padne
- Sve dok zemljotres traje izbjegavajte stepeništa i liftove, ne izlazite na balkone ili terase

- Ukoliko ste na otvorenom prostoru – udaljite se od zgrada, mostova, tunela, električnih stubova i kablova...
- Vodite računa da može doći do obrušavanja dimnjaka, crijepova, stakala, djelova fasada...

Zemljotres se može dogoditi, ali se tačno vrijeme njegovog događanja **NE MOŽE PREDVIDJETI**, zato **BUDI SPREMAN!**

ZEMLJOTRESA

POSLIJE

- Ukoliko se nađete pod ruševinama – ne palite šibice ili upaljače, ne krećite se, pokrijte usta maramicom ili tkaninom
- Pokušajte da ostanete smireni i lagano udarajte o cijev ili zid, kako bi spasilački timovi mogli da vas pronađu
- Ukoliko imate pištaljku – iskoristite je. Vičite samo ukoliko je to poslednja opcija, jer vikanje može izazvati udisanje opasne količine prašine
- Budite spremni za dodatne potrese
- Zbog mogućih naknadnih jačih zemljotresa – napustite objekat smireno, bez panike i po redu: majke sa djecom, starije osobe, bolesnici, osobe sa invaliditetom...
- Provjerite da li je neko povrijeđen – ne pomjerajte ozbiljno povrijeđene osobe
- Ukoliko ste u mogućnosti - pridružite se timovima za spašavanje iz ruševina, ne ometajte rad spasilaca i striktno se pridržavajte njihovih uputstava
- Pobrinite se za kućne ljubimce

